

**ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974**

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973

Τὸ Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1973 μὲ μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, καὶ τοῦτο διότι ἡ συντάκτρια Ἑλένη Ψυχोगιού-Ἰωαννίδη ἔλαβεν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου τετράμηνον ἄδειαν ἀπουσίας λόγῳ κηρύσεως καὶ τοκετοῦ, ἐργασθεῖσα ἐν συνεχείᾳ μὲ μειωμένον κατὰ δύο ὥρας ὥρариον, ἡ συντάκτρια Μιράντα Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας τὴν 1ην Ἀπριλίου καὶ ὁ συντάκτης-μουσικὸς Γεώργιος Ἀμαργιανάκης ἀνεχώρησε μὲ ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου εἰς ἀλλοτρίαν εὐρύτερας σπουδᾶς.

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Α'. Εἰσαγωγὴ λαογραφικῆς ὕλης

ΑΘΗΝΩΝ

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσέχθησαν:

1. 120 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημένοι) ἐκ σελίδων 8890. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων 95 ἀπέστειλαν εἰς τὸ Κέντρον ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, 15 διάφοροι ἄλλοι συλλογεῖς, τὰς δὲ λοιπὰς 10 κατήρτισε τὸ προσωπικὸν τοῦ Κέντρου.

2. 312 ἤχογραφήσεις μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ λαϊκῶν χορῶν. Ἐκ τῶν ἠχογραφήσεων τούτων αἱ 263 προέρχονται ἐκ συντακτῶν τοῦ Κέντρου, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐκ προσφορᾶς διαφόρων προσώπων, φίλων τῆς δημοτικῆς μουσικῆς.

3. 675 δίσκοι (εἰς διπλοῦν) ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσῳ τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Κολοῦμπια».

Β'. Ἀρχειακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α') Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφῶν τοῦ Κέντρου δι' ἀντιγραφῆς καὶ ἀποκοπῆς τῶν φύλλων ἡ λαογραφικὴ ὕλη 17 χ/φων συλλογῶν καὶ πολλῶν ἐντύπων ποιητικῶν περιεχομένου ἐπὶ 9105 δελτίων.

β') Οἱ συντάκται ἐπεξεργάσθησαν καὶ ἐταξινόμησαν 3465 ᾄσματα, 440

παροιμίας και 2222 δελτία ποικίλης λαογρ. ύλης, έτοποθέτησαν δέ εις τὰ οικεία άρχεία 4450 άσματα, 910 παροιμίας και 8155 δελτία ποικίλης λαογραφικής ύλης.

γ') 'Ο συντάκτης μουσικός κατέγραψεν εις τήν εύρωπαϊκήν μουσικήν γραφήν εκ ταινιών μαγνητοφώνου 108 μελωδίας δημοδών άσμάτων και έπεξεργάσθη μουσικολογικώς 24 εξ αυτών.

δ') 'Ο διευθυντής του Κέντρου ήσχολήθη με τήν έπιλογήν ύλης εκ του άρχείου άσμάτων και έπιστημονικήν έπεξεργασίαν αυτής δια τόν υπό έκδοσιν Β' τόμον της Έκλογής Έλληνικών δημοτικών τραγουδιών.

Γ'. Δημοσιεύματα

1. Έξετυπώθη ό λαογραφικός χάρτης του ζυγοϋ του ξυλίνου άρότρου, κατασκευασθείς τή έποπτεία του διευθυντοϋ υπό του επί αναθέσει έργου εν τῷ Κέντρῳ εργασθέντος κ. Γρηγ. Δημητροπούλου, και άπεστάλη μετά των χαρτών των πυρών και του ξυλίνου άρότρου πρὸς έκθεσιν εις τὸ εν Σικάγῳ συνελθόν ανθρωπολογικόν Συνέδριον.

2. Έξετυπώθη και εκυκλοφορήθη έπιτελεία του διευθυντοϋ του Κέντρου, ή μελέτη του 'Αρ. Πασαδαίου «Η λαϊκή άρχαιογραφική της "Ιμβρου».

3. Έγένετο ή έναρξις της έκτυπώσεως του ΚΒ' τόμου της Έπετηρίδος του Κέντρου, ή ή οποία θα περιλάβη μελέτας και αρχειακά του Κέντρου αναφερόμενας εις ενδοκρινήτα θέματα, και εκ παραδόσεως ελληνικού λαϊκού ποιητισμοϋ, ως και τήν βιβλιογραφίαν της Έλληνικής Λαογραφίας των έτών 1968 - 1971, συνταχθεΐσαν υπό των συντακτών 'Αγγέλου Δευτεραίου και Γεωργίου Αϊκατερινίδου.

4. "Ηρχισεν από του μηνός Ιανουαρίου και συνεχίζεται ή προπαρασκευαστική εργασία δια τήν έκδοσιν τόμου δημοδών μελωδιών εκ της νησιωτικής Έλλάδος, του έργου της μουσικολογικής έπεξεργασίας αυτού ανατεθέντος υπό της 'Ακαδημίας εις τόν μουσικολόγον κ. Σπυρ. Περιστέρην.

Δ'. Λαογραφικά άποστολαί

Έξετελέσθησαν έπιτυχώς τρεΐς λαογραφικά άποστολαί πρὸς περισυλλογήν λαογραφικής ύλης και ήχογράφειν δημοδών άσμάτων και μελωδιών, ήτοι υπό του διευθυντοϋ του Κέντρου Στεφ. 'Ημέλλου εις "Ανδρον (20 ήμέραι), υπό του συντ. 'Αγγέλου Δευτεραίου εις Κύθηρα και 'Αντικύθηρα (30 ήμέραι) και υπό του συντ. Γεωργίου Αϊκατερινίδου εις Μήλον - Σίφνον (30 ήμέραι).

Ε'. Βιβλιοθήκη

Εις τήν Βιβλιοθήκην του Κέντρου εισήχθησαν 244 δημοσιεύματα.

Τήν βιβλιοθήκην και τὸ εν αυτῷ αποκείμενον υλικόν έχρησιμοποίησαν πολλοί Έλληνες και ξένοι έρευνηταί. Πρὸς τούτοις παρεσχέθησαν δι' αλληλογραφίας εις αλλοδαπούς έρευνητάς έπιστημονικά πληροφορία άφορῶσαι εις ελληνικά λαογραφικά θέματα.

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974

Τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ λήξαντος ἔτους 1974 μὲ μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, εἴτα ὁμως ἐνισχύθη διὰ τῆς προσλήψεως τῶν συντ. Αἰκατερίνης Πολυμέρου (16 Μαΐου) καὶ Ἐλευθερίου Ἀλεξάκη (1 Ὀκτωβρίου), ὡς καὶ διὰ τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς συντ. Μιράντας Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου (11 Νοεμβρίου).

Τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν ἐμειώθη ἐνεκα τοῦ θανάτου τῆς γραφέως Ἀλίκης Γιαννοπούλου (23 Ἀπριλίου).

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

Α'. Εἰσαγωγὴ λαογραφικῆς ὕλης

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσῆχθησαν:

1. 9 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημένοι) ἐκ σελίδων 1058. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων αἱ 5 ἀπεστέλλονται εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς, αἱ δὲ λοιπαὶ ὑπὸ διαφόρων ἄλλων συλλογῶν.

2. 38 ἡχογραφῆσεις μουσικῆς, δημοδῶν ἀσμάτων καὶ λαϊκῶν χορῶν ἐκ Κρήτης ἐκ προσφορᾶς τοῦ ἑλληνοαμερικανοῦ μελετητοῦ Μενελάου Καλογιαννίδη.

3. 381 δίσκοι (εἰς διπλοῦν), ὅσοι λαογραφικῆς καταστάσεως εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσῳ τοῦ ἐργαστηρίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Κολούμπια».

Β'. Ἀρχειακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α') Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφέων τοῦ Κέντρου ἡ λαογραφικὴ ὕλη 10 χ/φον συλλογῶν ἐπὶ 3176 δελτίων.

β') Οἱ συντάχται κατέταξαν 606 ἄσματα καὶ ἐτοποθέτησαν εἰς τὰς οἰκείας δελτιοθήκας 471 ἄσματα καὶ 13867 δελτία ποικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

Παραλλήλως ἡσχολήθησαν οὗτοι μὲ τὴν ἀποδελτίωσιν τοῦ ἐν τοῖς χ/φοῖς ὑλικοῦ διὰ τὴν σύνταξιν λαογρ. χάρτου τροφῶν καὶ ἄλλων θεμάτων, μὲ τὴν σύνταξιν ἐρωτηματολογίου διὰ τὸν ὑλικὸν βίον τοῦ λαοῦ, μὲ τὴν ἀντιγραφὴν ἐκ τῶν ἀντιτύπων τοῦ Α' ἐρωτηματολογίου τοῦ Κέντρου διὰ τὸν γεωργικὸν βίον καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς χωρίων τῆς Ἑλλάδος κατὰ γεωγραφικὰς περιφερείας διὰ τὸν καταρτισμὸν βασικοῦ χάρτου (ὑποβάθρου) τοῦ Ἀτλαντος τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ὡς καὶ μὲ τὴν σύνταξιν εὐρετηρίου ὀνομάτων καὶ πραγμάτων τῆς Βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1921 - 1971, ἥτις ἔχει δημοσιευθῇ εἰς τοὺς τόμους τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

γ') Ὁ διευθυντὴς τοῦ Κέντρου ἡσχολήθη μὲ τὴν ἐπιλογὴν ὕλης ἐκ τοῦ ἀρχείου ἁσμάτων καὶ ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆς διὰ τὸν ὑπὸ ἐκδοσιν Β' τόμον τῆς Ἐκλογῆς Ἑλληνικῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν.

Γ'. Δημοσιεύματα

1. Έξετυπώθη καὶ ἐκυκλοφορήθη ἐπιμελείᾳ τοῦ διευθυντοῦ ὁ ΚΒ' τόμος τῆς Ἑπετηρίδας τοῦ Κέντρου τῶν ἐτῶν 1969 - 1972 μὲ μελέτας τοῦ διευθυντοῦ (2), τοῦ συντάκτου Γεωργ. Αἰκατερινίδου, τῶν διατελεσάντων κατὰ τὸ παρελθὸν διευθυντῶν Δημ. Οἰκονομίδου καὶ Γεωργ. Σπυριδάκη καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου Δικαίου Μενελάου Τουρτόγλου. Ὁ τόμος οὗτος περιέχει προσέτι τὴν Βιβλιογραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1968 - 1971, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν συντακτῶν Γεωργ. Αἰκατερινίδου καὶ Ἀγγέλου Δευτεραίου.

2. Έξετυπώθη ὁ χάρτης τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου κατασκευασθεὶς τῇ ἐποπτεῖᾳ τοῦ διευθυντοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ ἀναθέσει ἔργου ἐν τῷ κέντρῳ ἐργασθέντος Γρηγ. Δημητροπούλου.

3. Έπερατώθη ἡ ἐκτίπωσις εἰς β' ἔκδοσιν τοῦ Β' τόμου τῶν συμμείκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.

4. Συνεχίσθη ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἔκδοσιν δημοδῶν μελωδιῶν ἐκ τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔργου τῆς μουσικολογικῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ ἀναθεθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὴν ἀποστολικὴν Σπυρ. Περιστέρην.

Δ'. Βιβλιοθήκη

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου ἐμνήσαν 336 δημοσιεύματα.

Ε'. Ἐπιστημονικὰ συνέδρια

Τὸ Κέντρον ἀντεπροσωπεύθη α') εἰς τὸ ἐκ Θεσσαλονίκης συνελθὸν Α' Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου (18 - 20 Ἀπριλίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ Στεφ. Ἡμέλλου καὶ τοῦ συντ. Γεωργ. Αἰκατερινίδου, οἵτινες προέβησαν καὶ εἰς σχετικὰς ἀνακοινώσεις, β') εἰς τὴν ἐν Visegrád τῆς Οὐγγαρίας λαβοῦσαν χώραν 5ην Σύνοδον πρὸς ἔκδοσιν Ἐθνολογικοῦ Ἀτλαντος τῆς Εὐρώπης (23 - 28 Σεπτεμβρίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις καὶ προέβη εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν. (Περὶ τῆς συνόδου ταύτης βλ. ἐκτενῆ ἐκθεσίν του ἐν Λαογραφίᾳ 29 (1974), σ. 271 - 273).

ΣΤ'. Εἰς τὴν Μουσειακὴν Συλλογὴν τοῦ Κέντρου εἰσῆχθησαν 11 ἀντικείμενα (ἀρ. 791 - 801), τὰ ὅποια προσέφεραν ὁ μουσικὸς Ἰάκ. Ἡλίας (2) καὶ ἡ Εὐαγγελία Φραγκάκη (9).

Τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἀποκειμένην λαογραφικὴν ὕλην ἐχρησιμοποίησαν πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐρευνηταί. Πρὸς τούτους παρεσχέθησαν δι' ἀλληλογραφίας εἰς ἀλλοδαποὺς ἐρευνητὰς ἐπιστημονικαὶ πληροφορίες ἀφορῶσαι εἰς ἑλληνικὰ λαογραφικὰ θέματα.

Σ. Δ. Η.

RÉSUMÉ

Exposés sur l'activité du Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974.